

Problemet Hongkong

Inledning

Spänningarna mellan Hongkong och den kinesiska centralregeringen i Beijing som denna sommar (2019) bl a tagit sig uttryck i omfattande demonstrationer gör det intressant och viktigt att titta lite närmare på Hongkong även ur andra aspekter, främst dess ekonomiska betydelse och roll. Som bekant utgör Hongkong (liksom Macao) en ”särskild administrativ region” i Kina, som efter återföreningen med Kina 1997 tillåtit behålla sitt eget ekonomiska och politiska system under en övergångsperiod (enligt avtalet minst 50 år).

En viktig anledning till att centralregeringen gått med på detta är att Hongkong spelar en viktig roll för Kina inte bara ekonomiskt, utan även som ett fönster gentemot omvärlden, inte minst Taiwan, som den kinesiska regimen också vill återförena med Fastlandskina.

Som ett finansiellt centrum har Hongkong stora likheter med Singapore och dessa har också sedan länge legat i stenhård konkurrens med varandra. Och eftersom finansiell verksamhet knappast utmärks av ärlighet och ridderlighet är bägges historiska verklighet en berättelse av skumraskaffärer och vad som ligger bakom.

De följande tre artiklar tittar närmare på problemet Hongkong ur olika synvinklar.

Per-Erik Wentus.

Freddy De Pauw: Hongkong fåtalets paradis

Hongkongs storbanks upptäckte, mitten juni, att deras storkunder hade flyttat avsevärda summor till banker i Singapore. Orsaken var att de såg med oro på myndighetsförslaget om ett utlämningslag för Hongkong. Även om det fanns restriktioner visavi finansiella brott i lagförslaget kände dock storkunderna på sig att Singapore kunde vara säkrare.

Hongkong ligger, som det finansiella centrum det är, i hård konkurrens med det andra finansiella paradiset Singapore. Det finns fler dollarmiljardärer i Hongkong än i Singapore. Det är ett paradis, om än inte för alla ...

Penningtvättarnäste

Carrie Lam, Hongkongs VD, försvarade förslaget på en utlämningslag med argumentet att utan en sådan måste vi t.ex låta en mördare från Taiwan gå fri. Sedan länge har ett antal internationella institutioner klagat över att Hongkong är en fristad för all sköns bedragare, penningtvättare och övriga finansbrottslingar och att det är av nöden med en utlämningslag.

Hongkong har en historia som heter duga. 1994 sa den italienske domaren Antonio D Pietro att ”Jag känner till en stor muta som f.d. statminister Bennito Craxi har i sina fickor. Mina efterforskningar tog slut i Hongkong som vägrade all samverkan”. Är det bättre idag? Det är det nog, säger institutioner som Världsbanken, OESO etc. Hongkong samarbetar mycket bättre än tidigare.

Men Hongkong har kvar en svag punkt. Det finns inget utlämningsavtal med något land i hela världen. Staden är en frihamn för penningtvättare och företag som har anledning att frukta deras pengar från bedrägerier och brottslighet kan frysas eller beslagt. Bland dessa finns också kinesiska politiker och företagare som anklagas för korruption men som i Hongkong är utom räckhåll för det kinesiska rättsväsendet.

Misstro

Hundratusentals hongkongbor ser detta med helt andra ögon. I synnerhet de unga demonstrantaktörerna förmodar att bakom allt finns manipulörerna i Beijing. Den kinesiska polisen hade 2015 kidnappat fem medarbetare i ett förlag och nu skulle således Beijing få fria händer hävdar med-

borgarfronten för mänskliga rättigheter (CHRF), som var den som organiserade de stora manifestationerna i juni. Med deltagare upp till 1 miljon och 2 miljoner enligt dem själva.

Hur många deltagarna än var så handlade det om hundratusentals av vilka många hade demonstrerat redan 2012 och 2014. Den första gången mot lagförslaget om en ”patriotisk uppfostran”, den andra gången för att Hongkongs VD skulle väljas i allmänna val. 2012 fick man igenom sitt krav 2014 kammade man noll. Aktionsledarna fruktar och med dem många hongkongbor att utlämningslagen också skulle komma att omfatta politiska oliktankare, även om den nu gällande ”grundlagen” dvs Hongkongs ”Basic Law” förbjuder det. Men den lagen gäller endast till 2047.

Koloni

Denna ”Basic Law” vann laga kraft efter det att Storbritannien hade överlämnat Hongkong till Folkrepubliken Kina den 30 juni 1997. Därefter blev den f.d. kronkolonin Hongkong, en del av Kina som en ”region med en särskild förvaltning” enligt principen om ”ett land, två styrelsesätt”, fram till 2047. Det är enligt denna princip som Kina erbjuder t.ex Taiwan att ansluta sig till moderlandet. Locktonerna har dock inte haft någon större dragningskraft på taiwaneserna.

Det var kort innan britterna överlämnade kolonin som de inledde demokratiseringen, så när aktionsledarna svajar med Union Jack-fanan är det ett fejk mot vad historien varit. Den brittiska koloniseringen av det som blev Hongkong hade i verkligheten varit hård och rå i över 150 år. Det gjordes ett flertal kinesiska filmer och TV-serier innan överlämningen som skildrade hur förnedrande Kina då behandlades. Efter 1997 skulle det bli ett slut på det. Hongkong som koloni var resultatet av de s.k. Opiumkrigen 1839-43 och 1856-60 då Storbritannien och Frankrike tvingade det kinesiska kejsardömet att acceptera opiumhandeln och ge handelsprivilegier åt segrarna. Den koloniala politiken som sen gällde byggde på utsugning och rasistisk förnedring.

Det var först efter 1984, då London och Beijing hade undertecknat överenskommelsen om att överlämna Hongkong till Kina, som britterna upptäckte de demokratiska friheterna och mänskliga rättigheter, och demokratiska val hölls i Hongkong, men av underordnad betydelse. Styrandet av Hongkong förblev vid det gamla fram till överlättelsen.

Magnater

Beijing hade vid tiden för överlättelsen mycket goda vänner i Hongkong. Det var de superrika magnaterna som fram för allt från och med 1960-talet hade gjort sig rikedomar på fastighetsmarknaden och därefter i alla ekonomiskt betydelsefulla branscher i kolonin. De kunde köpa upp billig mark och utveckla olika projekt som gav upp till 300 procent i vinst. Det skedde i nära samarbete med den koloniala överheten och ofta i samverkan med brittiska koncerner såsom Jardine Group och Swiregruppen.

Hongkong hårbärgerade 1997 och gör det fortfarande världens rikaste människor, med Li-Ka-shing i toppen vars familjeförmögenhet beräknas till 32 miljarder dollar, med 320 000 anställda och företag i 50 länder. Det finns ett flertal av dessa magnater – magnater. Enligt Credit Swiss finns i Hongkong 853 personer som äger mer än 100 miljoner dollar. De flesta av magnaterna har också intressen i fastlands Kina. De står i nära kontakt med storkapitalisterna där. Den minsta sorgen de har är demokrati. Det är helt i överensstämmelse med Beijing att den särskilt förvaltade regionen Hongkong tjänas bäst av att styras i lugn och ro.

Ojämnlikhet

Ojämnlikheten i Hongkong har, liksom i Kina och i övriga världen, ökat kraftigt. Medan 1,35 miljoner, det är en femte del av Hongkongs befolkning, lever i fattigdom har det översta skiktets rikedom stigit snabbt det senaste årtiondet. Medelinkomsten har de senaste tio åren stigit med 25 procent men en stor del av gruppen i mitten har inte fått det bättre snarare sämre. Hongkong är ett av områdena i världen som har den största ojämnligheten i ägande och inkomst. Minimumlönen är 37,50 Hongkongdollar (4,24 euro), som inte är nog för att bo drägligt och äta sig mätt.

Magnaternas rikedomar är till del baserade på bostadsbristen som överheten i Hongkong vidmakthåller, idag liksom före 1997, till nytta för spekulanter och deras vinster. Bostadsbristen, inflationen, otillräckliga satsningar på skolan, omöjligheten att förbättra sin sociala situation tillsammans med magnaternas ohämmade penninghunger förklarar varför i pejlingar 60 procent av ungdomar mellan 18 till 29 år vill utvandra.

Regionalism

Utlämningslagen har för en stor del av ungdomarna blivit droppen. För dem ger förslaget skräckbilden av vad tiden efter 2047 kommer att bli. 1997 kunde man tala om att det fanns en utbredd egenstolthet bland hongkongborna även om de åter var en del av Mittensrike.

Men idag, i synnerhet hos dem födda efter 1997, kan inget dylikt upptäckas. Tvärtom, vinner regionalisterna/lokalisterna som hamrar oupphörligen på Hongkongbornas egen identitet, alltmer mark. De ser sig inte som några medborgare i folkrepubliken Kina. De driver också mer och mer aktioner mot turismen som de ser som att den berövar den vanliga befolkningen väsentliga alltagsförmödenheter och tjänster och gör bostadsbristen än värre. De kraven går naturligtvis på tvärs med den kinesiska ledaren Xi Jinpins patriotism.

Uitpers.be (Bryssel) 4 juli 2019. (Hongkong, een paradijs.) Översättning från nederländska Per-Erik Wentus.

Freddy De Pauw: Banken HSBC – från opium till kokain och diamanter

Storbanken HSBC, *Hongkong and Shanghai Banking Corporation*, har sina rötter i den kriminella världen. Swissleaksnyheten, att 100 000 enskilda rika personer har hemliga konton i dess schweiziska filial, är bara toppen på isberget för en bank som en gång i tiden uppstod för handel i opium (då legal). HSBC har också de gångna åren ofta dykt upp när det varit tal om diktatorers, bedragares och maffiagrupperns penningtvättaffärer. Det är i berörda kretsar mer än välkänt. Knarkaffärer? Kontakta HSBC! Skatteflykt? Kontakta HSBC! Dagens Swissleaks avslöjanden är endast den senaste i en lång följetong av skandaler. HSBC förtjänar med rätta namnet ”brottens bank” och detta till fullo.

Opiumhandeln

Idag är HSBC inte längre en uteslutande brittisk bank. Men det var den vid starten på 1800-talet efter, att Storbritanniens imperialistiska aggression mot Kina hade resulterat i att Hongkong blivit en brittisk kronkoloni och att Storbritannien tilltvungit sig koncession (tillstånd att bedriva viss verksamhet) i Shanghai.

De två koloniala zonernas främsta syfte var att öppna upp för opiumexporten från det av Storbritannien ockuperade Indien. Banken HSBC är således en följd av de ökända opiumkrigen 1839-42 och 1856-60 varmed det brittiska imperiet tvang Kina att ge dem tillåtelse att importera opium, som tills då varit förbjudet i landet. Något som kom att ha förödande konsekvenser för Kina och som försvagade landet kraftigt. För väst kom opiumhandeln att ge upphov till rika dynastier, varav bl.a. Forbes.

James Mackay, som var chef för det brittiska storrederiet P&O, hade på 1800-talets senare hälft skaffat sig goda kontakter med den kinesiska transportministern Sheng Xuanhai, som hade föresatt sig att göra Shanghai till ett centrum för modern teknologi. Det upprättades bl.a. ett universitet i staden, vilket också gjordes senare i Hongkong.

Det var P&O rederiet som behärskade större delen av opiumtransporterna mellan Indien och Kina och Hongkong var centrumet. Superintendenten Thomas Sutherland från P&O hade sett till att bygga fler och större kajer i staden och 1865 stiftade han Hongkong Banking Corporation HKBC som strax därefter utökades med Shanghai till HSBC, för att betjäna opiumhandeln. Det hade i

opiumhandelns farvatten, uppstått en komparatorbourgeoisie i Kina och HSBC blev nu en kinesisk-brittisk bank.

Bankens utbredning

På 1920-talet utökades de brittiska koncessionerna med filialer i burmesiska Bangkok och filipinska Manila. Efter kommunisternas seger i Kina 1949 förlades huvudkontoret till kronkolonin Hongkong, varifrån det några år innan Hongkong återlämnades till Kina 1997, förflyttades till London. Från och med 1980 har HSBC blivit allt mer aktivt i Europa och i Nordamerika.

HSBC har utvidgat sig, bl.a. med att köpa upp existerande finansiella inrättningar. Så köpte man 2002 den mexikanska Grupo Financiero Bital, något som analytiker säger har samband med att HSBC under minst sju år hade hjälpt den ökända knarkkartellen Sinaloa att tvätta pengar. Man hade rent av öppnat lokalkontor där knarkpengar utan prut växlades till rena dito. Man räknade på goda grunder med "inga problem" då det är välkänt att den mexikanska anti-knarklagen är mycket lam och dessutom sällan ens tillämpas. Samma penningtvättande gjordes för colombianska knarkkarteller.

1999 köpte HSBC Republic New York Corporation av bankiren Edmon Safra. Den banken var känd som en inrättning som var specialiserad i att slussa stora kapitalsummor till skatteparadis och för att en stor del av de trona kunderna var diamantärer.

HSBC dök också upp i en del skandaler där det hade skett planlagda konkurser och skumma företagsuppköp. Dessutom har banken varit delaktig i manipulationer av att påverka växelkursen och guldpriset. HSBC är också skyldig till att i stor skala ha sålt värdelösa kreditpapper. Och väl att märka vid alla dessa oegentligheter var de inte ensamma, de hade sällskap av andra banker. Eller för att säga det tydligare, få banker har varit oskyldiga.

Kriminalitetens nödvändighet

Det är sant att HSBC av och till har hamnat i svårigheter. Men det kan låta värre än vad det har varit. Exempelvis åkte HSBC för två år sedan på 1,9 miljarder dollar i böter i USA. Man betalade genast och kan man anta med glädje för beloppet var en fjutt i förhållande till det man hade förtjänat med "agerandet".

Pengatvättandet för knarkmaffian i Mexiko och Colombia säger sig självt bör vara vinstgivande. Men även tvättande för de s.k. skurkstaterna såsom Iran, Sudan, Nordkorea ... som därmed kommer undan effekterna av det "internationella samfundets" sanktioner. Och att hjälpa till med att slussa fonder till en bank som det saudiarabiska Al Rajhi, som är känd för att ha goda kontakter med Al Qaida ... Så till exempel fick HSBC totalt sett mycket mer i vinst med att sälja aktierna de hade hos det kinesiska försäkringsbolaget Ping An än det bötesbelopp som man dömdes till. För världens storbanker som HSBC är dylika bötessummor – summa summarum – småpotatis.

Det är vid detta det blir. Ingen person anklagas, ingen enskild betalar något bötesbelopp, ingen sätts i fängelse. Alla som gjort "oegentligheterna" går fria. En som har blivit upprörd över detta är den amerikanska senatorm Elisabeth Warren, som av många demokrater ses som det vinnande kortet vid nästa presidentsval i USA. Hon finner det ytterst stötande att en dylik bank inte stängs.

Vad Warren inte tycks vilja begripa är hur livsviktig en bank som HSBC de facto är för att bibehålla jämvikten i ett system som det instabilt kapitalistiska. Justitieministeriet i USA däremot vet bättre. De sa häromsistens att man beslöt om ett mjukt agerande, för sanktioner hade haft för svåra följder. Förlorade HSBC sitt tillstånd i USA skulle det kunna betyda slutet för banken som sådan och med avsked för 280 000 anställda. Det skulle kunna allvarligt underminera hela världens banksystem sa vicejustitieministern Lanny Breuer. Slutsatsen borde vara entydig: småkriminella hamnar i kurrant, storkriminella går fria – de är nödvändiga för systemet.

Marknaden erbjuder flykt och fristad

Swissleaks avslöjanden är inte riktigt så nya som det kan tyckas. De har föregåtts av vad visselblåsaren Hervé Falciani redan år tillbaka förde upp i ljuset. Då ledde det till en del eftersökningar och varningar från skatteinspektörer men samtidigt blev Falciani anklagad av Schweiz och Grekland för diverse brott och han är efterlyst.

Vad skall nu då ske med alla de 100 000 personer som kanske inte bara skatteflytt? En uppgörelse i godo? Vad med HSBC? Redan hörs uttalanden som ”det här är inget nytt, måste vi nu för sådant ha en storstädning?” De styrande verkar nöja sig med en dylik hållning. Man vill inte att systemet ska runkas, vi sitter ju alla i samma båt. Vi kommer att få se ”åtgärder”, nya regler som ska göra allt mera ”transparent”.

Men det finns de som med Swissteaks som utgångspunkt tar tillfället i akt och säger att detta bevisar det skadliga i all slags förmögenhets- och kapitalbeskattning. ”Se nu” säger de, ”den förändring av beskattningen som det yrkas på kommer bara att leda till en massflykt av kapital”. Man upprepar således den gamla visan, att vi inte ska lägga hinder i vägen för de rika, för då förlorar vi deras kapital. Men redan utan en förmögenhetsbeskattning flyr de. Skälet är enkelt de vill inte betala skatt och marknaden erbjuder experter som vet hur man ska göra. Det finns tillräckligt med skatteparadis, varav London City är ett, som inte bara ger de rika råd utan alla i deras situation dvs knarkmaffior, diamantärer, vapenhandlare etc, etc.

Banken HSBC och deras kunder har ett att frukta; att skatteparadisen stängdes. Det vet de. Men vet vi som inte ingår i ”gänget” det?

Uitpers (Bryssel) 10 februari 2015. Översättning Per-Erik Wentus.

Sebastian Carlens: Hongkong en öppen fråga

Samtidigt som skrämmande protester på nytt går i närstrid med polisen öppnar sig en ny fara för Hongkong och dess innevånare. BNP för det ”särskilda förvaltningsområdet” har sjunkit med 0,3 procent i jämförelse med det gångna kvartalet meddelade stadsstyrelsen i veckan. Det är hälften mindre än den förväntade tillväxten på 0,6 procent vilket sätter den planerade årstillväxten på 1,6 procent i stor fara. I en miljonstad utan någotsomhelst socialt försäkringssystem ger detta omedelbara återverkningar på arbetsmarknaden och dämed direkt i människors matkorg.

Stadsstyrelsen säger att nedgången har sin orsak i den ”minskade världshandeln” och att ”investeringarna sjunkit”. Det är säkert helt riktigt sett mot USA:s tilltagande handelskrig som inte undgått Hongkong. Men större avbräck har nog de gångna veckolånga protesterna haft. Turistströmmen från fastlands Kina, som är ett viktigt bidrag för stadens inkomster, har minskats drastiskt. Dessutom har Singapore, Japan och Storbritannien utfärdar resevarningar för Hongkongbesök. Det har sin betydelse isynnerhet för de kvarter i stan, som i jobb räknat, lever på turismen. Den största handelsorganisationen i stan säger i ett meddelande att man får för juli och augusti räkna med en tillbakagång som räknas i tvåsiffriga tal.

Hongkongs socioekonomiska bakgrund har dessutom förändrats sedan tiden som brittisk kronkoloni. Redan innan området överlämnades till Kina skedde på 1980-talet en av Storbritannien genomdriven avindustrialisering. Idag lever staden till skillnad från förr mer eller mindre mestadels av handeln och av en fastighetsmarknad. Borta är den nytta av mångfald som Hongkong tidigare kunde ha som ett bidrag för det kinesiska näringslivet. Till detta tillkommer planen om att Kina sättes igång den planerade snabbtågsbygget med fastlandet. Även mot detta protesteras det. Protesterna spänner således från allt som en återgång till kolonitiden till kamp för ett allmänt socialförsäkringssystem.

Det är ett äkta dilemma som tornar upp sig;. en minoritet låter sig fångas av provästliga krafter och ser sin styrka i människors ängslan inför en osäker framtid. Våldsupptrappingen allt ohämmade realitet har förvandlat situationen till ett drama. Något som de västliga massmedierna inte ägnar ett

uns av intresse för. Hongkongborna blir till kanonföda i det geopolitiska spel som förs mot folkrepubliken. För västmaktsintressen är detta faktum fullständigt likgiltigt. Denna realitet är värd att ta i beaktande när det gödslas med ordet ”demokrati”.

Junge Welt. (Berlin) 1 augusti 2019. (Hongkong vs. Hongkong). Översättning från tyska Per-Erik Wentus.